

מעשה ברבי אלעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני-ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם, רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

ה 325

3

אמר רבי אלעזר בן-עזריה, הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים כלילות, עד שדרכה בן-זוּפא, שנאמר למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ימי חייך ה'מים, כל ימי חייך הלילות, ונחמס אומרים, ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח;

ה 325

3

רבי יהודה היה נומן בהם סימנים:

ה 325

4

רבן גמליאל היה אומר.

כל שלא אסר שלשה דברים אלו בקפו לא יצא ידי חובתו, ואלו הן:

פסח מצה ומרור

ה 325

5

זכר למקדש כהלל בן עשה הלל בומן שבית המקדש היה קים היה כורך פסח מצה ומרור ואוכל במרר לקום מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלהו;

ה 325

6

יצא ולמד. מה בקש לבן הארמי לעשות לו עקב אבינו. שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן בקש לעקוד את הכל שנאמר, ארמי אבד אבי ויגדל מצריתו ויגדל שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב;

ה 325

7

והוא שידרוש מארמי אובד אבי עד שינמור כל הפרשה. וכל המוסף ומאריך בדרש פרשה זו הרי זו משובח:

רמב"ם ב"ד הלכות מצות מצה

7

במתי מעט קמה שנאמר, בשבעים נפש נדרו אבותיה מצריתה ועמה שמה יי אלהיה בכוכבי השמים לרב;

ה 325

8

כלי הנפש הבאה ליצקב מצריתה יצא ירכו מלבד נשי בני-עקב כלי-נפש כו ששים ושש: ובני יוסף אשר ילדו למצרים נפש שנים כלי-הנפש יח לבית-עקב הבאה מצריתה שבועים:

פירוש רש"י

9

והעם עלו מן-הירדן בעשור לתדש הראשון ונחגו בגלגל בקצה מרח וריחו: ואת שמים עשרה האבנים האלה אשר לקחו מן-הירדן הקים יהושע בגלגל:

ה 325

ויאמר יהוה אלי-יהושע היום גלותי את-חרפת מצרים מעליכם ויקרא שם המקום ההוא גלגל עד היום הנה: ונחגו בני-ישראל בגלגל וישעו את-הפסח בארבעה עשר יום לתדש בערב בערבות וריחו:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יהוה מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים:

ברוך אתה יהוה גאל ישראל:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה:

ה 325

ט

לא לנו יי, לא לנו כי לשמה מן כבוד על חסדה על אמתה; למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם; ואלהינו בשמים כל אשר תפץ עשה; עצביהם כסף וזהב בעשה ידי אדם; מה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו; אונים להם ולא ישמעו אף להם ולא יריחו; ודיהם ולא ימיונו רגליהם ולא יחלכו לא נהגו בגדונם;

ה 325

י

אמר מי יודע אהרן אני יודע.

אמר אלהינו שבשמים ובארץ:

שנים מי יודע. שנים אני יודע. שני לוחות הכרית.

שלושה מי יודע. שלושה אני יודע.

שלושה אבות. שני לוחות הכרית.

ארבע מי יודע. ארבע אני יודע.

ארבע אמהות. שלושה אבות.

מסכה מי יודע. מסכה אני יודע.

מסכה חספי תורה. ארבע אמהות.

ששה מי יודע. ששה אני יודע.

ששה סנרי מסנה. מסכה חספי תורה.

שבעה מי יודע. שבעה אני יודע.

שבעה ימי סבתא. ששה סנרי מסנה.

סמונה מי יודע. סמונה אני יודע. סמונה ימי סילה. שבעה ימי סבתא. תשעה מי יודע. תשעה אני יודע. תשעה נדתי לדה. סמונה ימי סילה. עשרה מי יודע. עשרה אני יודע. עשרה רבניא. תשעה נדתי ליה. אהרן עשר מי יודע. אהרן עשר אני יודע. אהרן עשר כוכביא. עשרה רבניא. שנים עשר מי יודע. שנים עשר אני יודע. שלשה עשר מי יודע. שלשה עשר אני יודע. שלשה עשר סנריא. שנים עשר סבתא.

ה 325

יא

ואתא הקדוש ברוך הוא. ושחט למלאך המות.

דשחט לשוחט. דשחט לתורא. דשחה למיאי.

דכבה לגורא. דשרף לחוטרא. דהפה לכלבא.

דנשד לשונרא. דאכלה לגדיא.

דזבן אבא בתרי זוני.

ה 325

חזר גדיא. חזר גדיא:

ברוך המקום. ברוך הוא.

ברוך שנתן תורה לעמו ישראל. ברוך הוא:

ה 325

יב